

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFTLITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

*Verschijnt maandelijks, behalve in augustus.
Samengesteld door de Stichting voor Econo-
misch Onderzoek der Universiteit van Am-
sterdam*

A. ACCOUNTANCY

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

De wettelijke regeling van het accountantsberoep en de interne accountant

Goudekot, Prof. A. — De door de Staatssecretaris in uitzicht gestelde mogelijkheid van ontheffing van het, in een ontwerp voor een regeling betreffende de beroepsuitoefening door de registeraccountants voorkomende, voor de interne accountant geldende verbod om zijn verklaringen in het verkeer te brengen, doet bezorgdheid ontstaan. Het centrale punt van de in het geding zijnde zaak is de onafhankelijkheid van de accountant. De onafhankelijkheid van een individu en dus ook van de accountant wordt in feite bepaald door karaktereigenschappen en men kan dus niet stellen dat de openbare accountant wel en de interne accountant niet onafhankelijk is. Het is echter ten behoeve van de zekerheid voor het maatschappelijk verkeer en als richtlijn voor de beroepsbeoefenaren noodzakelijk in de voorschriften situaties aan te duiden waarin een zodanig gevaar van botsing van functies bestaat dat de accountant onder die omstandigheden niet wordt geacht tot een onafhankelijk oordeel te kunnen komen.

De heer van Campen die in de Eerste Kamer heeft aangedrongen op het scheppen van de mogelijkheid tot ontheffing van het verbod, wenst een uitzondering op het verbod voor de gevallen, dat de interne accountant in opdracht van zijn werkgever bij derden de controle verricht; het gaat zegt hij, om de reële toetsing van de onafhankelijkheid en niet om de juridische positie, waarin de accountant zijn functie uitoefent. Prof. Goudekot merkt hiertegen op dat er in die gevallen een verhouding tussen de werkgever en de derde moet bestaan welke een dergelijke opdracht mogelijk maakt en dan is er dus geen derde. Ook de uitspraak dat het om de reële toetsing van de onafhankelijkheid gaat en niet om de juridische positie acht hij niet houdbaar indien men het verbod op de juiste wijze tegen de achtergrond van de eis van onafhankelijkheid plaatst.

In het vervolg van zijn artikel bespreekt de auteur de verdere opmerkingen van de heer van Campen en het antwoord van de Staatssecretaris.

A II - 4

De Naamlooze Vennootschap, september 1962

E 635.451 : E 741.23

IV. LEER VAN DE CONTROLE

Fragen der Abschlussprüfung bei Einsatz der automatischen Datenverarbeitung im Bereich des Rechnungswesens

Müller, G. — In dit artikel bespreekt de schrijver enkele vraagstukken welke ontstaan door het inschakelen van informatie-verwerkende apparatuur ten behoeve van de administratie van een onderneming. Na een bespreking van de invloed van een dergelijke apparatuur op de controlemethode, gaat hij uitvoerig in op de controle, met name bij automatische verwerking van de gegevens. In de eerste plaats behandelt hij de controle op het ordelijk voeren van de boekhouding waarbij zowel het overnemen en verwerken van de gegevens als de wijze waarop de met de verwerking belaste afdelingen zijn georganiseerd, ter sprake komen. Vervolgens richt hij zijn aandacht op de controle van de in leesbaar schrift aangehouden rekeningen en van die welke alleen door de machine kunnen worden gelezen. Tenslotte bespreekt hij de controle op de afzonderlijke posten van de jaarrekening. De schrijver is van mening dat het voeren van een ordelijke boekhouding beter gewaarborgd is bij automatische verwerking der gegevens dan bij een met de hand gevoerde boekhouding, omdat bij het gebruik van machines zeer zorgvuldig te werk moet worden gegaan en omdat de gevolgde werkwijze vele controlemogelijkheden biedt. Voor de accountant wordt de controle nadat hij vertrouwd is geraakt met deze apparatuur, waarschijnlijk gemakkelijker. Wel moet de eis worden gesteld dat de accountant

wordt ingeschakeld bij de voorbereidingen voor het in gebruik nemen van een informatie-verwerkende apparatuur.

A IV - 3

E 635.451 : E 741.23

Die Wirtschaftsprüfung, september 1962

B. BEDRIJFSHuishoudkunde

a. ALGEMENE BEDRIJFSHuishoudkunde

III. WAARNEMINGSMIDDELEN

Financiële kengetallen voor de ondernemingsleiding

B l o m, D r. F. W. C. — Kengetallen belichten één aspect van een onderneming en geven daardoor een éézijdige voorstelling van zaken, zodat men om conclusies te kunnen trekken vaak twee kengetallen aan elkaar moet relateren. De afleiding van een kengetal waarvan er ter voorkoming van verwarring niet teveel mogen zijn, dient hoogst eenvoudig en doorzichtig te zijn: eenvoudig omdat zij op eenvoudige, te allen tijde benodigde gegevens moeten worden gebaseerd en doorzichtig omdat ondoorzichtige het de gebruiker onmogelijk maken hun mate van betrouwbaarheid te beoordelen.

De schrijver onderscheidt interne kengetallen voor de directie en hogere bedrijfsleiding, kengetallen voor directie en commissarissen alsmede externe kengetallen, betrekking hebbende op soortgelijke kengetallen bij vergelijkbare ondernemingen, op de marktpositie van de onderneming enz. Vervolgens bespreekt hij in het kort de belangrijkste daarvan. In de eerste groep behoren hiertoe de nettowinstmarge, de rendabiliteit en de omloopsnelheid van resp. het vermogen, de voorraden en de debiteuren. Van de tweede groep zijn de voornaamste de rendabiliteit van het totale vermogen, dat van het eigen vermogen en dat van het aandelenkapitaal alsmede de winst per aandeel, de winstmarges vóór belastingen, het percentage vreemd vermogen, het percentage lang vermogen, verhouding kort vermogen tot vlottende activa en de verhouding schulden tot voorde-
ringen.

Ba III - 2

E 76

De Naamloze Vennootschap, september 1962

O R - A Mathematical Approach to Business Problems

W a d e, P. F. — In dit eerste van een serie van 10 artikelen over activiteitenonderzoek (operations research) wordt een kort overzicht gegeven van het ontstaan, de betekenis en de toepassingsmogelijkheden van het activiteitenonderzoek. De volgende artikelen zullen voorbeelden bevatten van de toepassing o.a. op het gebied van de voorraadbeheersing en de planning van de produktie.

De toeneming in grootte en ingewikkeldheid van de onderneming heeft een aantal vraagstukken doen ontstaan. Te wijzen valt o.m. op 1. de noodzaak om met het oog op het uitstippen van de beleidslijn de verhoudingen tussen de verschillende afdelingen te kennen; 2. de omvang der werkzaamheden welke het intuïtief regelen niet langer mogelijk maakt; 3. de noodzaak om afwijkingen in de vervaardigde produkten te meten; 4. de onzekerheid op zulke belangrijke gebieden als de te verwachten verkopen en de strategie van de concurrenten.

Het activiteitenonderzoek bestaat in wezen uit het formuleren van een vraagstuk in wiskundige termen op zodanige wijze dat een reeks alternatieve gedragslijnen kunnen worden gewaardeerd. Het gaat er dus niet om bv. de kosten van alternatief A te vergelijken met die van alternatief B, doch om een model te maken dat in staat stelt het gehele spectrum van alternatieven dat in de bestaande situatie in aanmerking kan komen, te waarderen.

Het hanteren van modellen is niet nieuw. Wel nieuw is de toepassing op het gebied van bedrijfseconomische vraagstukken. De ontwikkeling van speciale technieken zoals de lineaire programmering, de vooruitgang op het gebied van de wiskundige statistiek en de komst van de computer hebben de toepassing vergemakkelijkt. Activiteitenonderzoek vordert langzaam omdat het een grondig onderzoek is en omdat meestal aanvullende gegevens moeten worden verzameld. Ook kan het kostbaar zijn. Het mogelijke nut en de kosten van een dergelijk onderzoek dienen derhalve vooraf tegen elkaar te worden afgewogen.

Ba III - 2

E 76

The Canadian Chartered Accountant, september 1962

IV. LEER VAN DE KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

Afschrijving, residuwaarde en verbouwing

Soest, C. van — In dit artikel bespreekt de schrijver het arrest van 20 juni 1962 waarin de Hoge Raad oordeelt, dat, bij uitbreiding, op de boekwaarde van een pand, nadat en voorzover deze met de kosten van de uitbreiding is verhoogd, mag worden afgeschreven naar de maatstaf van de geschatte gebruiksduur van het aldus uitgebreide pand en de geschatte verhoging der residuwaarde welke aan deze uitbreiding valt toe te schrijven. Met deze uitspraak is de Hoge Raad naar de mening van de auteur teruggediepsd voor de consequenties van de in zijn arrest van 2 januari 1958 neergelegde opvatting, dat de aanpassing van de residuwaarde is geboden in geval van aanmerkelijke en blijvend geachte waardeverandering, een opvatting welke moeilijk past in de (fiscale) leer van de historische kostprijs. Zolang de residuwaarde niet wordt gekoppeld aan de kostprijs, blijft er een onevenwichtigheid, een werken met twee verschillende grootheden. Op dit vlak wordt een strijd gevoerd tussen de toepassing van de leer van de vervangingswaarde en van de historische kostprijs.

Ba IV - 2c
E 136.322.1

Weekblad voor Fiscaal Recht, september 1962

Ten ways to check runaway incentives

Cook, M. — In vele bedrijven heeft men nagelaten voortdurend aandacht te besteden aan de resultaten van het toegepaste premieloonstelsel met als gevolg dat het geleidelijk een belangrijke bron van verspilling is geworden. De voornaamste oorzaken van de geruisloze ondergraving van de grondslagen van het toegepaste stelsel zijn gelegen in het onvolgende handhaven van deze grondslagen door de bedrijfsleiding en in de voortdurend door vakverenigingen en personeel geëiste verhoging van het aandeel in de winst. De bedrijfsleiding kan alleen de eerstgenoemde oorzaak elimineren. De schrijver vat in een tiental punten de maatregelen samen welke genomen moeten worden om het stelsel aan zijn doel te doen beantwoorden. Deze zijn: 1. maak zoveel mogelijk gebruik van standaardtijden; 2. breng de rationalisatie-deskundigen op de hoogte van betekenis en inhoud van het stelsel; 3. oefen scherpe controle uit op de produktietijdsbeschrijving; 4. zorg voor coördinatie tussen de rationalisatie- en de fabricagedeskundigen, met name opdat de eerstgenoemde wordt ingelicht over nieuw ingevoerde produktiemiddelen enz.; 5. pas voorzover nodig tijdelijk speciale tarieven toe; 6. waak tegen onnauwkeurige taakomschrijvingen; 7. vermijd het onderhandelen over tarieven; 8. gebruik de premie niet ter compensatie van onbillijkheden in de werkclassificaties; 9. draag zorg dat de werkplaats het stelsel niet in eigen hand neemt; 10. leg de resultaten nauwkeurig vast.

Ba IV - 4 : Ba VII - 3
E 641.215.0

Factory, augustus 1962

V. LEER VAN DE FINANCIERING

Popularisering van het effectenbezit

Scheffer, Prof. Dr. C. F. — In haar rapport „Effectenbezit voor iedereen” heeft de Commissie-Quint praktische voorstellen gedaan om te komen tot popularisering van het effectenbezit. De Commissie heeft ook enkele regels gewijd aan de vraag of stimulering van het effectenbezit over zo breed mogelijke lagen van de bevolking wenselijk moet worden geacht. Zij beantwoordt deze vraag bevestigend. Naar de mening van de schrijver wordt deze wenselijkheid te weinig genuanceerd gesteld. Voor de kortstondige besparingen vormen noch de obligatie, noch het aandeel een geschikt beleggingsmedium. Voor langdurige besparingen lijkt de obligatie zeker een meer aantrekkelijke belegging dan het spaarbanktegoed en het deposito. Het aandeel kan men hiertoe niet zonder meer rekenen. De tijdelijke belegger zal zich dienen af te vragen of hij de risico's mag lopen welke aan belegging in aandelen zijn verbonden. Hij gaat dan niet alleen mede de risico's dragen van de onderneming waarin hij heeft deelgenomen, doch stelt zich ook bloot aan de grilligheden van het beursspel. Voor de blijvende belegger komt het aandeel zeker in aanmerking mits hij de noodzakelijke immuniteit kan opbrengen voor heftige schokken en bewegingen.

Op het beursspel en met name op wat men zou kunnen noemen de vraag naar en het aanbod van substitutie gaat de schrijver vervolgens nader in. Hij knoopt daaraan de conclusie vast dat publikaties welke gericht zijn op de verbreiding van aandelenbezit gepaard behoren te gaan met het verschaffen van inzicht in het substitutiespel en het prijsmechanisme ter beurze.

Ba V - 2
E 324.24

De Naamloze Vennootschap, augustus 1962

Beschermingsconstructies bij de open N.V.

In de Nederlandse vennootschapspraktijk vinden herhaaldelijk constructies toepassing welke beogen om met behulp van buiten-statutaire middelen te bereiken, dat de zeggingsmacht in de N.V. niet overgaat aan een aandeelhouder die het bestuur van de vennootschap niet welgevallig is. In het artikel worden een 12-tal constructies onderscheiden en de voor- en nadelen van elk daarvan in het kort vermeld. Vervolgens wordt een overzicht gegeven van de ter beurze genoteerde aandelen gemeenschappelijk bezit en van de in de prijs-courant opgenomen certificaten van aandelen in Nederlandse naamloze vennootschappen, en in aansluiting hierop een aantal bijzonderheden medegedeeld met betrekking tot de bij deze laatste fondsen betrokken administratiekantoren. Tenslotte wordt vermeld welk percentage de nominale waarde van de gewone aandelen van de beide zojuist genoemde categorieën uitmaken van de nominale waarde van gewone aandelen van Nederlandse ondernemingen en instellingen, officieel genoteerd op de Amsterdamse effectenbeurs.

Ba V - 3a

E 325.242

De Naamlooze Vennootschap, augustus 1962

De waardering van inbreng in natura

van der Grinten, Prof. Mr. W. C. L. — Een redelijke wetsinterpretatie leidt naar de mening van de schrijver tot de slotsom dat civielrechtelijk de eis van verantwoorde waardering moet worden gesteld.

Indien de reële waarde lager is dan het nominaal bedrag der aandelen, moet op grond van de bepaling van artikel 38a. worden aangenomen, dat de oprichter niet aan zijn stortingsplicht heeft voldaan. Deze bepaling kan niet ontgaan worden door een regeling in de oprichtingsakte, dat de oprichter ter volstorting van de door hem genomen aandelen, vermogensbestanddelen inbrengt welke minder waard zijn dan het bedrag van deze aandelen.

Met betrekking tot de gevolgen welke de niet-volstorting meebrengt, geeft de auteur de voorkeur aan de redenering dat de rechtsbehandeling geldig is, doch het gemaakte beding in zoverre geen effect heeft, dat het verschil tussen de werkelijke waarde van de inbreng en het nominale bedrag van de aandelen alsnog moet worden ingebracht.

Voorzover blijkt uit gepubliceerde akten van oprichting en inbrengregelingen komt het weinig voor, dat zonder nadere waardering inbreng in natura plaatsvindt ter volstorting van aandelen. Gewoonlijk wordt een waardering gegeven en wordt bepaald, dat zover de waarde van de inbreng het nominaal bedrag van de aandelen overtreft, de N.V. het verschil schuldig is aan de oprichter.

Na een bespreking van de meest voorkomende methoden van waardering merkt de schrijver op dat veelal geen voorziening wordt gegeven voor het geval dat het nominale bedrag der aandelen waarvoor is deelgenomen, hoger blijkt te liggen dan de later vast-gestelde waarde van de inbreng. Het lijkt hem niet twijfelachtig dat de oprichter gehouden is aan de waardering welke overeenkomstig de inbrengregeling is gegeven en dat hij zijn deelneming voor het in de akte van oprichting genoemde aantal gestand dient te doen.

Ba V - 3b

E 325.232

De Naamlooze Vennootschap, augustus 1962

Stille en geheime reserves

Haccou, Prof. Dr. J. F. — De schrijver vindt in het rapport van een sub-commissie van de Commissie van Advies inzake Beroepsaangelegenheden van het Nederlands Instituut van Accountants over „De gevolgen van stille en geheime reserves voor de goedkeuring der jaarrekening door de accountant” (meinummer van De Accountant) aanleiding eveneens bij dit vraagstuk stil te staan, zonder overigens diep op de inhoud van dit rapport in te gaan. Hij stelt daarbij op de voorgrond dat z.i. een politiek van het vormen van stille en geheime reserves op zeer principiële bezwaren stuit niet alleen omdat de besluitvorming van degenen die aan de hand der overgelegde stukken bepaalde beslissingen moeten nemen, op een onjuiste basis geschiedt indien de hun verstrekte inlichting niet meer volledig is, maar ook omdat het bestaan van deze reserves voor bestuurders van naamloze vennootschappen de gelegenheid opent zich in kleinere of grotere mate aan hun verantwoordingsplicht te onttrekken. Hij schetst de ontwikkeling van de gedachtengang met betrekking tot dit onderwerp en meent dat deze vormen van reservering in de eerste na-oorlogse jaren aanvaardbaar zijn geweest om tot een financiële reconstructie te komen, doch dat dit stadium thans voorbij is en dat er dus wijziging in de toestand moet komen, ook in het belang van de directies zelf, omdat ook hun een vergelijkingsbasis met elders komt te ontbreken en zij bovendien, zoals het recente verleden aantoonde, bij een te lage aandelenkoers kunnen worden gestraft met verlies van hun zetels.

Ba V - 6 *Tijdschrift voor Vennootschappen, Verenigingen en Stichtingen, september 1962*
E 342

Long-range planning for company growth

M a c A l l a n, D. H. — De schrijver omschrijft een plan op lange termijn als een werkwijze welke resulteert in een uiteenzetting van de wijze waarop een onderneming zich voorstelt een taak te vervullen in het kader van geschatte externe verhoudingen en in een periode welke ver genoeg in de toekomst ligt om aan de topleiding voldoende gelegenheid te bieden apparatuur, mankracht enz. te wijzigen.

Een dergelijke planning, waaraan als eerste stap het vormen van een oordeel over het sociale klimaat waarin de onderneming naar verwachting werkzaam zal zijn, vooraf dient te gaan, valt uiteen in drie fasen. De eerste fase betreft een onderzoek naar de wegen welke voor de onderneming open zullen staan. In de tweede fase dient, zij het met behulp van ruwe maatstaven, te worden nagegaan welke van deze alternatieven ter zijde moeten worden gelegd en welke in aanmerking komen voor het opstellen van een meer gedetailleerd plan. In de derde fase dient de grondslag te worden gelegd voor een verscheidenheid van studies welke in de toekomst zullen moeten worden gemaakt alvorens een aanvaard alternatief te kunnen verwezenlijken.

De auteur gaat vervolgens nader in op de plaats welke het speurwerk in elk van deze fasen inneemt. Hij laat daaraan de waarschuwing voorafgaan dat een plan op lange termijn als zodanig flexibel moet zijn, zodat het kan worden aangepast aan wijzigingen in de aanvankelijk gemaakte veronderstellingen.

Ba V - 7

The Canadian Chartered Accountant, augustus 1962

E 641.26 : E 241.4

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

How to Increase the Profitability of Sales

H u m p h r y s, C. M. — De schrijver wijst op de voortdurend aan wijzigingen onderhevig zijnde marktverhoudingen en meent dat de controller een wezenlijke bijdrage kan leveren aan het marktonderzoek. Daartoe zal deze een schema van onderzoek moeten opzetten, waarin in de eerste plaats dient te worden onderscheiden naar de elementaire factoren welke de winstgevendheid van de verkoopafdeling beïnvloeden. Elk van deze factoren kan vervolgens op zodanige wijze worden gesplitst, dat de eigen activiteiten, die van de concurrenten en het effect van beide op de distribuerende handel en op de consument aan onderzoek kunnen worden onderworpen. Daarnaast zal de controller moeten kunnen beschikken over goede kostencalculatie en een juiste splitsing in vaste en variabele kosten.

De schrijver noemt als elementaire factoren de produkten, de afnemers, de afzetkanalen en -gebieden, het adverteren en andere wijzen van verkoopbevordering en tenslotte de organisatie van het verkooppersoneel. In een aan zijn artikel toegevoegd uitvoerig schema zijn deze factoren nader ontleed.

Ba VI - 15

The Controller, september 1962

E 641.254

Putting marketing in its place

W e l l s, H. S. H. — Schrijver, lid van de Marketing Advisory Panel van het British Institute of Management, wijst erop dat in het Britse bedrijfsleven marketing nog een verwaarloosd gebied is. Met een aantal richtlijnen en voorbeelden laat hij zien wat tot dit gebied moet worden gerekend. Hij houdt een pleidooi voor het opnemen in de staforganisatie van een functionaris, die zich speciaal met dit terrein moet bezig houden. Deze medewerker zal aan hoge eisen moeten voldoen: hij moet een goed zakenman met ervaring zijn, goed kunnen omgaan met andere functionarissen, een onderzoekende en objectieve geest hebben en een goede rapporteur zijn. Voor een goede functievervulling moet hij kennis bezitten van technieken en statistieken op het gebied van marktonderzoek, begrip hebben van kostencalculatie, ervaring hebben op het gebied van de verkoop om te weten wat kan en wat moet worden gedaan, op dat van de reclame en de verkoopbevordering, opdat hij deze beide laatste kan leiden en de voorgelegde plannen kan beoordelen, een goede duidelijke steller van teksten en rapporten zijn, veel aanpassingsvermogen en tenslotte zeer veel gezond verstand en geduld hebben. In de gedachten van de auteur omvat de marketing dus noch de verkoop, noch het marktonderzoek, doch zij houdt zich vooral bezig met de planning op langere termijn in verband met het marktpotentieel en de koopgewoonten, alsmede met alle vraagstukken welke voor de toekomstige afzet van betekenis zijn. De met deze taken belaste staffunctionaris heeft hoofdzakelijk een voorbereidende en adviserende functie ten behoeve van de topleiding en vormt tevens een

coördinerende schakel tussen technische productie, verkoop, verkoopbevordering en distributie.

Ba VI - 16

The Manager, augustus 1962

E 641.38

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVORWAARDEN

Het advies van de Sociaal-Economische Raad over de loonvorming

In een viertal nummers van de Economisch-Statistische Berichten worden beschouwingen gewijd aan het onlangs door de S.-E.R. aanbevolen systeem van loonvorming. Dr. W. Hessel komt tot de conclusie dat de aangegeven weg leidt tot een betere afstemming van de instrumenten van het sociaal-economisch beleid op zijn doeleinden en tot sterkere inschakeling van het georganiseerd bedrijfsleven in het beleid: voor de loonpolitiek een stuk privaatrechtelijk beheer, voor alle instrumenten een meer integrale advisering door de S.-E.R. als publiekrechtelijk orgaan. Het artikel bevat een schematische uitwerking van het advies.

Mr. A. J. R. Mauritz stemt in met de voorgestelde wijziging in het materiële loonbeleid doch hij heeft ernstige bezwaren tegen de voorgestelde overheveling van de toetsende taak van het College van Rijksbemiddelaars naar de Stichting van de Arbeid.

Prof. Dr. J. Pen verwijt de Raad gebrek aan openhartigheid. Een aantal hoofdzaken van de huidige constellatie komt in het advies niet of nauwelijks ter sprake. De auteur noemt o.a. de verdiensten van het produktiviteitscriterium, de looninflatie in de afgelopen jaren, de devaluatie als veiligheidsklep en de bevolkingsgroei welke een der voornaamste aanleidingen tot matiging der lonen behoort te zijn.

Prof. Dr. J. E. Andriessen verbindt aan het invoeren van het nieuwe systeem de voorwaarde dat de overheid moet kunnen ingrijpen zodra de voor uitkering bestemde ruimte te hoog wordt vastgesteld.

Deze opvatting wordt gedeeld door Prof. Dr. F. J. H. M. van der Ven, die overigens zeer sceptisch staat tegenover de voor het toetsen van C.A.O.'s vereiste onpartijdigheid van de Stichting van de Arbeid, welke immers het privaatrechtelijke bedrijfsleven vertegenwoordigt. Naar aanleiding van het artikel van Prof. Pen zijn tenslotte nog twee ingezonden stukken opgenomen van Dr. H. Umrath en drs. J. P. de Hey.

Ba VII - 3 *Economisch-Statistische Berichten, 18 juli, 25 juli, 1 augustus en 8 augustus 1962*
E 221.5 : E 225.41

Barbertje

v. E. — Het door de S.E.R. uitgebrachte advies inzake de loonvorming is om meerdere redenen aanvechtbaar. In de eerste plaats verhinderde de balorige stemming waaruit het advies is gegroeid om te onderkennen dat de problematiek van de laatste jaren gelegen was in de niet aflatende hoogconjunctuur met de meer dan overspannen arbeidsmarkt. In de tweede plaats mag niet worden voorbijgezien dat in het advies de vakverenigingen aan het woord zijn, die voor hun bestaan vechten. Nauw verwant hieraan is het derde bezwaar nl. dat de vakverenigingen niet in staat zijn om de verantwoordelijkheid voor het algemeen belang te dragen. In de vierde plaats mag niet worden vergeten dat de enkele tegenstemmers in de S.E.R. 80 % van alle werkgevers vertegenwoordigen.

De primaire taak van de vakvereniging is het behartigen van de belangen van haar leden, die van de overheid het dienen van het algemeen belang. Is men van oordeel dat de loonpolitiek onderdeel van de economische regeringspolitiek is, dan mag men geen risico lopen dat de regering onvoldoende vat heeft op de loonvorming. Een onafhankelijk college als dat der Rijksbemiddelaars is, aldus de schrijver, beter dan wie ook in staat, om los van groepsbelangen en politieke inzichten te bemiddelen bij het zoeken naar een evenwicht tussen coördinatie in 's lands belang en differentiatie ten behoeve van de desbetreffende bedrijfsgenoten.

Ba VII - 3

Sociaal Maandblad Arbeid, september 1962

E 221.5 : E 225.41

Amerikaans experiment

Het artikel geeft een Amerikaanse visie op het vraagstuk van de tarievenaanpassing weer. Prestatiebeloning, aldus Marrow in zijn boek *Making management human*, vindt in de Verenigde Staten van Amerika op ruime schaal toepassing, doch is daar tevens een bron van veel wantrouwen en misverstand onder de arbeiders. Het systeem heeft veelal de naam een opjaagsysteem te zijn. Blijkens een over het gehele land gehouden enquête menen vele arbeiders, dat zij de productie moeten drukken teneinde tariefsnijden te voorkomen. Uit deze houding resulteren grote productieverliezen. Marrow stelt voor de arbeiders zelf mede te laten beslissen over de nieuwe normen. De proeven, welke hij in zijn eigen onderneming heeft genomen, tonen aan dat de arbeiders anders dan men op het eerste gezicht zou denken, veelal hogere normen stellen dan de directie.

Ba VII - 3

Doelmatig bedrijfsbeheer, augustus 1962

E 641.213.2